

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

FEDETT SÉTÁNY,

KRISTÁLYCSARNOK

Uj tervek Buda-
pest fürdőváros
jellegének ápolá-
sára — Félézer év
óta híres gyógyító
vizek — Egy fél-
bemaradt építke-
zés

Esti Sziklap,

(Hely)

1961. dec. 24.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Oszályozás

613.41

Hely

Idő

Személy

Helyszám

1961

Amikor a honfoglaló Árpád egykor átkelt a Dunán — írta Anonymus, a névtelen jegyző — a felső meleg források alatt (a mai Császár-fürdő környékén) ütött táborn. A Rác-fürdőről Jó Fülöp burgundiai herceg egyik udvaronca, aki 1438-ban Budán hosszabb ideig tartózkodott, megemlítette, hogy a királyi palota aljában „a falakon kívül nagyon szép meleg fürdők vannak”. Mátyás király idejében ezt a fürdőt boltozatos folyosó kötötte össze a palotával.

Feljegyzéseket találunk a régi időkben Alhévizról, a mai Gellért-fürdő 12 forrásáról is és a zöld oszlopú Ilidzséről, a Rudasról, amelyet Szokoli Musztafa basa építtetett. Fürdőváros volt Buda már félezer évvel ezelőtt, mert eleink azt tartották, hogy „aki egészséges, szép és hosszú életű akar lenni és eleven humorú, annak fürödni kell”.

És ma?

Hol fürödhetnek azonban a mai budapestiek? Megvannak ugyan a régi fürdők, s épült néhány újabb is. De ezek is megkoptak, megöregedtek. A Széchenyi — a régi „Nádorszigeti fürdő” helyén — fél-száz évvel ezelőtt épült fel, s a néhány újabb kis tisztasági fürdő is gyökeres tatarozásra szorul. A strandokat nem számítva, naponta csak huszonöt-ezren fürödhetnek a budapesti gyógy- és tisztasági fürdőkben. A lakosság száma azonban nő, s a fürdők mind zsúfoltabbak.

Öt-hat év óta ismét jutott pénz javítgatásukra. A Szabadság-strand téli medencét kapott, az erzsébeti jódos fürdő új épületet, a Gellért és a Császár súlyfürdőt, bővült a Lukácsban az öltözők száma, Pestlőrincnek már van tisztasági fürdője, felújították a Császár szalonkád-osztályát, a Gellért-gözből új öltözők készültek, újjáépült a Királyfürdő. Mindez azonban nem elegendő ahhoz, hogy Budapest ismét nemzetközileg elismert fürdőváros lehessen.

Rác-fürdő, Tabán

De honnan teremtsék elő azt a rengeteg pénzt, amely a megöregedett fürdők rendbehozásához és újak építéséhez kell? Jelentkezik már az új probléma: mi legyen a Rác-fürdővel a Tabán tövében? Mert 1964-re elkészül az Erzsébet-híd, s a Tabán nem maradhat meg mai állapotában. (Sok évtizeddel ezelőtt — amikor a Tabán romantikus, de egészségtelen és düledező viskóit lebontották — a főváros akkori vezetői elhatározták, hogy részben a Rác-fürdő helyén nagy fürdőszállót építenek. Még bankkölcsönt is felvettek erre a célra, azután azt másra elköltötték. A szállóépítés elmaradt, a kamatokat és a törlesztést azonban hosszú ideig nyögték az adózók.)

Nem lesz könnyű eldönteni, miképpen hozzák rendbe a Tabánt és a Rác-fürdőt. Annyi bizonyos, hogy az újjáépítés sürgős, mert mire az Erzsébet-híd elkészül, s a Hegyalja úton, a Krisztinán át megsokszorozódik a forgalom, a Rác-fürdőnek és környékének is meg kell újhódnia.

A következő években nemcsak a Császár-, a Lukács- és a többi megszokott fürdő tatarozására kell anyagi fedezetet teremteni, hanem gondolni kell új fürdők építésére is. Az egykori peremvárosok és a peremkerületek lakossága tetemesen megnőtt. Most sokan nagy utat tesznek, örákig vilamosoznak, ha valamelyik fürdönket felkeresik. Már bizonyos sorrendje is kialakult a tervbe vett fürdőépítéseknek. A XXII. kerületben, Budafokon szükség van új tisztasági fürdőre, a XIX. kerületben, Kispesten gőzfürdőt építenek majd napi 500 fürdőző részére. Ezek a fürdők az öt éves tervidőszakban készülnek el. Később Újpest kap korszerű tisztasági fürdőt, a lebontásra kerülő mostani helyett.

Hungária, Attila, Juventus

A távlati elgondolások között — nézetünk szerint — ott kell lennie majd a Tétényi úti gyógyfürdőnek és női sós-fürdőnek is. Nagy kár, hogy a gyógyító hatású sósvizet ma nem használják. Az évekkel ezelőtt megkezdődött fürdő-építkezést abbahagyták, az addig elkészült földszintes épületrészt ma raktárnak használják. A félbemaradt fürdőépület egyébként nincs a fővárosi tanács kezelésében, úgy véljük azonban, a Tétényi úti sós-fürdő megépítésének gondját a főváros tanácsának kellene magára vállalnia.

Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél három páratlan gyógyerejű forrás van, a kenes Hungária és Attila, valamint a rádiumos Juventus. Már elkészült az ivóforrások csarnokának terve: az ivócsarnok a hidlejáró alatt lesz. Fedett sétány is terveztek a hídfő déli parkjába. Az áttetsző, színes műanyaggal borított fedett sétány egy kristályhoz hasonlító, gúlaszerű, modern, kör alakú építményben végződne. A fedett sétány hatszázezer forintért építhető meg.

Javában készülnek tehát a tervek. Megvalósításukhoz idő kell — és pénz —, de a fürdőváros kifejlesztésének gondolata most már napirendre került.

Pakots György